

EESTI HARIDUSTÖÖTAJATE LIIT

Estonian Education Personnel Union

ÜHESKOOS SUUDAME!
TOGETHER WE CAN!

Haridus- ja Teadusministeerium
Kultuurikomisjon
Parteid
Peaminister
Rahandusministeerium
Riigikogu juhatus
Valitsus

5.05.2016 nr 2-2-3/35

Õpetajate avalik pöördumine valitsuse ja riigikogu poole

Eesti rahvas on haridususkus – oleme alati tahtnud, et järgmine põlvkond oleks ikka kõrgemini ja kvaliteetsemalt haritud. See eeldab aga, et järgmise generatsiooni õpetaja on vähemalt sama hea kui eelmise põlvkonna õpetaja. Paraku on praegu Eestis õpetajate järelkasvuga väga kurvad lood – pealekasv puudub ja ametikohale on konkurents väike, et mitte öelda olematu. Elukestva õppe strateegia, mis on riiklik hariduse arendamise alusdokument, ütleb: „Eesmärk on õpetaja ameti kujundamine selliseks, et koolis töötamine muutub arvestatavaks valikuks parimatele. Õpetaja keskmine palk tuleb tõsta tasemele, mis on võrdne Eestis töötava kõrgharidusega spetsialisti keskmise palgaga.“ Selle spetsialisti keskmine töötasu ongi 120% üldisest riiklikust palgast. Eesti õpetaja on magistriharidusega spetsialist, kuid täiskoormusega töötades garanteerib riik käesoleval aastal õpetaja töötasuks 958 eurot, mis moodustab riigi keskmisest (mitte kõrgharidusega töötajate keskmisest) palgast vaid 86%.

Tänaseks üle aasta ametis olnud valitsus on sõnades deklareerinud, et meie riigi üks olulisi prioriteete on haridus. Intervjuudes ja vestlustes on see tõesti nii, ent mitte tegudes. Meile ainult räägitakse õpetajate eelisrahastamisest. Ometi on koalitsioonileppe lisas kirjas, et õpetajate keskmine töötasu peab aastaks 2019 tõusma 120% riigi keskmisest töötasust, mis eeldab, et õpetaja miinimumtöötasu, mille riik kehtestab valitsuse määrusega, on võrdne riigi keskmise töötasuga. See tähendab, et kui õpetaja keskmine töötasu oleks 120% riigi keskmisest, siis peaks tema miinimumtöötasu olema 100% riigi keskmisest palgast ehk sellega võrdne.

Eesti Haridustöötajate Liit (EHL) on Eesti suurim õpetajate (lasteaia, huvikooli, üldhariduse, kutsehariduse) ja teiste haridusalal töötajate esindusorganisatsioon ja ametiühing. EHL-i kuulub 17 liikmesliitu. EHL-i eesmärgiks on ühistegevuse kaudu oma liikmeskonna töö- ja kutsealaste, majanduslike, ühiskondlike ja sotsiaalsete huvide ning õiguste esindamine ja kaitsmine. EHL on ülemaailmse õpetajate esindusorganisatsiooni Education International (EI) ja Euroopa Ametiühingute Hariduskomitee ETUCE liige.

Eelmisel nädalal kinnitas vabariigi valitsus eelarvestrateegia aastateks 2017–2020. Selle dokumendiga määratakse tegelikud prioriteedid riigi poliitikas. Tegelikkuse ja lubaduste vahel on selge lahknevus – need ei leia ühiosa. Õpetajate palgafondi kasvuks näeb meie valitsus ette AINULT 2% lisaraha. Samas dokumendis prognoosib valitsus majanduskasvu aastateks 2017–2020 6% aastas ja keskmise palga tõusu ennustatakse ca 5% aastas. Õpetajate töötasu tõusuks nähakse samal ajal ette 2% aastas. Tundub, et valitsus järjekordselt alavääristab meid, kuid Eesti riigi ja rahva tuleviku huvidele mõeldes ei saa õpetajad sellega enam leppida. Valitsus ja ministeerium võivad rääkida, et õpetajaametil on prestiiži ja väärtust, ent ainult sõnadest ei piisa, seda tuleb näidata ka tegudega.

Meie haridust ja õpetajaid enda sõnul prioriteetseks pidava valituse esimese tööaasta tulemus on see, et õpetajate töötasu lähenemine riigi keskmisele peatus. Eelmisel kolmel aastal on õpetajate töötasu sammhaaval liikunud riigi keskmisele palgale lähemale – 2012. aastal moodustas õpetaja töötasu miinimum keskmisest palgast 73%, 2015. aastaks tõusis see 86%-ni ning sel aastal jääb protsent samale tasemele. Kui arvestame valitsuse lubadust õpetajate palku tõsta 2% aastas, siis 2019. aastaks on õpetajate töötasu miinimum riigi keskmise palgaga võrreldes langenud 78%-ni. Siinkohal toon ära tabeli, milles võrreldakse õpetajate töötasu miinimumi ja keskmise palga suhet ning milliseks see kujuneb järgnevatel aastatel, kui õpetajate palgatõus saab olema 2% aastas:

Aasta	Riigi keskmine töötasu (€)	Õp. töötasu alammäär (€)	Õp. töötasu alammäära suhe riigi keskmise (%)
2012	887	644	73
2013	948	715	75
2014	1001	800	80
2015	1049	900	86
2016	1117	958	86
2017	1170	977	84
2018	1234	997	81
2019	1305	1017	78

Ülaltoodud tabelile toetudes väidan kindlalt, et hästi tasustatud ja motiveeritud õpetaja EI OLE meie riigi prioriteet. Me ei saavuta kindlasti jätkusuutlikku majanduslikku õitsengut, kui meie riigis antava hariduse sisu ja kvaliteet hakkavad langema, sest meil ei ole varsti enam õpetajaid, rääkimata väga headest ja innovaatilistest õpetajatest. Meie õpetajatena ootame oma õpilastelt ja sama moodi ootavad õpilased meilt kui suunajatelt ja juhendajatelt oma lubaduste täitmist iga päev, mitte ainult kord nelja aasta jooksul. Sama ootame meie – Eesti õpetajate esindajad, et valitsus ja riigikogu peaksid oma lubadusi ja hakkaksid konkreetselt tegutsema, selmet oma lubadusi aastast aastasse ümber sõnastada ning eelarvestrateegia ja konkreetsete eelarvete kaudu anulleerida. Ootame kohest tegutsemist valitsuselt ja riigikogult, et lõpetataks üleolev

suhtumine meisse (lubada võib, kuid lubadusi täitma ei pea) ning hakata täitma oma antud lubadusi meie riigi tuleviku nimel, just nii nagu meigi iga päev oma õpilastele antud lubadusi täidame. Nõuame koheselt plaani koostamist ja sotsiaalpartneritele tutvustamist, kuidas jõutakse aastaks 2019 õpetajate miinimumtöötasuga lubatud 120%-ni riigi keskmisest palgast.

Et puutume õpetades kogu aeg noortega kokku, teame, et eesmärke on lihtsam täita, kui keeruliste otsuste tegemisel on keegi abikätt ulatamas. Meie ulatame oma abikäe hea meelega alloleva tabeli näol, kus on ära toodud õpetajate töötasu vajalikud tõusud järgmisel kolmel aastal, et me jõuaksime valitsuse seatud eesmärgini – et õpetaja saaks keskmiselt sama palju tasu oma töö eest kui iga teine kõrgharidusega spetsialist Eestis.

Aasta	Eesti keskmine töötasu (€)	Õp. töötasu alammäär (€)	Õp. keskmine töötasu (€)	Õp. töötasu alammäär suhe riigi keskmisesse (%)	Õp. keskmise töötasu suhe riigi keskmisesse (%)	Tõus (%)
2016	1117	958	1150	86	103	
2017	1170	1063	1276	91	109	11
2018	1234	1180	1416	96	115	11
2019	1305	1310	1572	100	120	11

Aitab ebaselgusest ja hämmamisest, austatud valitsus ja riigikogu. Asume tegudele!

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Reemo Voltri

Eesti Haridustöötajate Liidu juhatuse esimees

Elis Randma +372 641 9803

ehl@ehl.org.ee